

 Cuprins

Mulțumiri.....	5
Avreveri	7
Considerații introductive	9

Partea I

ASPECTE GENERALE PRIVIND SECURITATEA SISTEMELOR INFORMATICE ȘI CRIMINALITATEA INFORMATICĂ	11
--	-----------

Capitolul I

Amenințări și tendințe în ce privește securitatea sistemelor informaticice și rețelelor de comunicații	13
---	-----------

Secțiunea I

<i>Considerații generale .....</i>	<i>13</i>
------------------------------------	-----------

Secțiunea a II-a

<i>Principalele taxonomii dezvoltate în sfera securității sistemelor informaticice și rețelelor de comunicații .....</i>	<i>13</i>
--	-----------

§ 1. Palauskas N., Garsva E., Clasificarea atacurilor asupra sistemelor informaticice.....	15
---	----

§ 2. Howard John D., Longstaff Thomas A., Un limbaj comun pentru incidentele privind securitatea calculatoarelor	18
---	----

§ 3. Weber Daniel James, O taxonomie a intruziunilor în calculatoare.....	22
---	----

§ 4. Lough Daniel Lawry, O taxonomie a atacurilor asupra calculatoarelor cu aplicație pentru rețelele fără fir	24
---	----

§ 5. RAND Europe, O taxonomie a incidentelor de securitate.....	25
---	----

Capitolul II

Conceptul, principalele caracteristici și evoluția criminalității informaticice	28
--	-----------

Secțiunea I

<i>Considerații generale .....</i>	<i>28</i>
------------------------------------	-----------

Secțiunea a II-a

<i>Conceptul „criminalitate informatică” .....</i>	<i>28</i>
--	-----------

§ 1. Noțiunea de criminalitate	28
--------------------------------------	----

§ 2. Noțiunea de criminalitate informatică.....	29
---	----

§ 3. Infracțiuni din sfera criminalității informaticice	31
---	----

<i>Secțiunea a III-a</i>	
<i>Principalele caracteristici ale criminalității informatice</i>	33
<i>Secțiunea a IV-a</i>	
<i>Aspecte privind evoluția criminalității informatice</i>	34
§ 1. Etapele evoluției	34
§ 2. Amenințări actuale	35
§ 3. Principalii factori care influențează dezvoltarea criminalității informatice, provocări ale combaterii fenomenului	35
3.1. Dependența de tehnologia informației și comunicațiilor	35
3.2. Numărul utilizatorilor	36
3.3. Disponibilitatea dispozitivelor și accesului.....	36
3.4. Disponibilitatea informațiilor.....	37
3.5. Lipsa mecanismelor de control.....	37
3.6. Dimensiunile internaționale	38
3.7. Independența locației și prezenței la locul infracțiunii.....	38
3.8. Automatizarea	39
3.9. Resursele.....	39
3.10. Viteza proceselor de schimb de date	40
3.11. Viteza de dezvoltare.....	40
3.12. Comunicațiile anonime	41
3.13. Tehnologia de criptare.....	41

Capitolul III

Explicații criminologice ale subculturilor criminalității informatice 43

<i>Secțiunea I</i>	
<i>Considerații generale</i>	43
<i>Secțiunea a II-a</i>	
<i>O scurtă prezentare a Teoriei lui Emile Durkheim</i>	43
<i>Secțiunea a III-a</i>	
<i>O scurtă prezentare a Teoriei lui Robert Merton</i>	44
<i>Secțiunea a IV-a</i>	
<i>Explicarea subculturilor criminalității informatice prin prisma tipologiei modurilor individuale de adaptare dezvoltată de Merton</i>	46
§ 1. Conformismul navigatorilor pe Internet	47
§ 2. Inovația: hacking-ul pentru profit	48
§ 3. Ritualismul: hacking-ul ca obișnuință.....	49
§ 4. Retragerea: hacking-ul ca dependență.....	49

§ 5. Rebeliunea: hacking-ul ca nesupunere la regulile societății	49
§ 6. Hackingul non-utilitar	50

Partea a II-a

PREOCUPĂRI ALE SOCIETĂȚII INTERNAȚIONALE PENTRU PREVENIREA ȘI COMBATERICA CRIMINALITĂȚII INFORMATICE	51
---	-----------

Capitolul I

Organizații internaționale și regionale cu atribuții și preocupări în prevenirea și combaterea criminalității informatice și principalele realizări	53
--	-----------

Secțiunea I

<i>Considerații generale .....</i>	<i>53</i>
------------------------------------	-----------

Secțiunea a II-a

<i>Organizația Națiunilor Unite (UN).....</i>	<i>53</i>
---	-----------

Secțiunea a III-a

<i>Grupul celor Șapte Națiuni (G7) .....</i>	<i>56</i>
--	-----------

Secțiunea a IV-a

<i>Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (ITU) .....</i>	<i>60</i>
--	-----------

Secțiunea a V-a

<i>Consiliul Europei (CoE).....</i>	<i>63</i>
-------------------------------------	-----------

Secțiunea a VI-a

<i>Uniunea Europeană (EU).....</i>	<i>65</i>
------------------------------------	-----------

Capitolul II

Principalele instrumente juridice și recomandări cu vocație internațională și regională care conțin reglementări privind prevenirea și combaterea criminalității informatice.....	68
--	-----------

Secțiunea I

<i>Considerații generale .....</i>	<i>68</i>
------------------------------------	-----------

Secțiunea a II-a

<i>Recomandarea nr. R (89) 9 asupra criminalității în relație cu calculatorul.....</i>	<i>70</i>
--	-----------

Secțiunea a III-a

<i>Convenția privind criminalitatea informatică .....</i>	<i>72</i>
---	-----------

Secțiunea a IV-a

<i>Protocolul adițional referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă săvârșite prin intermediul sistemelor informatice .....</i>	<i>75</i>
---	-----------

Capitolul III

Analiză comparativă a modului în care legislatorii naționali au implementat măsurile prevăzute de Convenția privind criminalitatea informatică	78
---	----

Secțiunea I

<i>Considerații generale</i>	78
------------------------------------	----

Secțiunea a II-a

<i>Analiza comparativă a modului în care au fost definiți termenii utilizați</i>	79
--	----

Secțiunea a III-a

<i>Analiza comparativă a modului în care au fost incriminate infracțiunile împotriva confidențialității, integrității și disponibilității datelor</i>	81
---	----

§ 1. Accesarea ilegală.....	81
-----------------------------	----

§ 2. Interceptarea ilegală.....	85
---------------------------------	----

§ 3. Afectarea integrității datelor.....	87
--	----

§ 4. Afectarea integrității sistemului.....	89
---	----

§ 5. Abuzurile asupra dispozitivelor.....	91
---	----

Secțiunea a IV-a

<i>Analiza comparativă a modului în care au fost incriminate infracțiunile informatice</i>	94
--	----

§ 1. Falsificarea informatică.....	94
------------------------------------	----

§ 2. Frauda informatică.....	97
------------------------------	----

Secțiunea a V-a

<i>Analiza comparativă a modului în care au fost incriminate infracțiunile referitoare la conținut</i>	99
--	----

§ 1. Infracțiuni referitoare la pornografia infantilă.....	99
--	----

Secțiunea a VI-a

<i>Analiza comparativă a modului în care au fost incriminate infracțiunile referitoare la atingerile aduse proprietății intelectuale și drepturilor conexe</i>	103
--	-----

Capitolul IV

Puncte de vedere exprimate în literatura și doctrina de specialitate cu privire la metodele, tehnicile și procedurile de cercetare a infracțiunilor din sfera criminalității informatice	109
---	-----

Secțiunea I

<i>Considerații generale</i>	109
------------------------------------	-----

Secțiunea a II-a

<i>Principalele modele de cercetare a infracțiunilor din sfera criminalității informatice prezentate în literatura de specialitate</i>	109
§ 1. Pollit M. Mark, Paradigma digitală.....	109
§ 2. Farmer Dan, Venema Wietse, Analiza criminalistică a computerelor UNIX.....	110
§ 3. Primul Atelier de lucru de cercetare criminalistică digitală (DFRWS), Procesul de investigație în raport cu știința criminalistică digitală	111
§ 4. Reith Mark, Carr Clint, Gunsch Gregg, Un model criminalistic digital abstract.....	113
§ 5. Gordon R. Gary, Hosmer D. Chet, Siedma Christine, Rebovich Dan, Metodologia investigării criminalistice digitale	114
§ 6. Carrier Brian, Spafford H. Eugene, Un proces integrat de investigație digitală.....	116
§ 7. Baryamureba Venansuis, Tushabe Florence, Un model avansat/îmbunătățit al procesului integrat de investigare digitală.....	117
§ 8. Ciardhuain O´ Séamus, Un model extins de investigații a criminalității informatice.....	118
§ 9. Kohn Michael, Elloff JHP, Oliver MS, Model cadru pentru investigarea criminalistică digitală.....	119
§ 10. Freiling C. Felix, Schwittay Bastian, Un model comun procesului pentru răspuns la incident și investigare criminalistică digitală.....	121

Secțiunea a III-a

<i>Principalele proceduri, ghiduri, practici dezvoltate în domeniul prevenirii și combaterii criminalității informatice</i>	122
§ 1. Organizația Națiunilor Unite, Manual pentru prevenirea și controlul infracțiunilor în legătură cu calculatorul.....	123
§ 2. INTERPOL, Manualul de Investigare a Infracțiunilor privind Tehnologia Informațiilor (ITCIM)	125
§ 3. Rețeaua Europeană a Institutelor de Criminalistică (ENFSI) Orientări pentru bune practici în examinarea criminalistică a tehnologiilor digitale	126
§ 4. Compartimentul pentru Criminalitate Informatică și Proprietate Intelectuală din cadrul Direcției Penale a Ministerului de Justiție al SUA, Punerea sub acuzare a infracțiunilor din sfera criminalității informatice.....	128
§ 5. Institutul Național de Justiție din cadrul Ministerului de Justiție al SUA, Investigarea scenei „electronice” a infracțiunii: Un ghid pentru primul respondent	130
§ 6. Serviciul Secret al SUA, Bune practici pentru confiscarea dovezilor electronice: Un ghid de buzunar pentru prim-respondent.....	132

§ 7. Asociația Ofițerilor Șefi ai poliției din Anglia, Țara Galilor și Irlanda de Nord, Ghid de bune practici pentru dovezi electronice din (bazate pe) calculator.....	135
§ 8. Institutul Național de Justiție din cadrul Ministerului de Justiție al SUA, Examinarea criminalistică a dovezilor digitale: un ghid pentru autoritățile de aplicare a legii.....	136
§ 9. Compartimentul pentru Criminalitate, Informatică și Proprietate Intelectuală din cadrul Direcției penale a Ministerului de Justiție al SUA, Căutarea și confiscarea calculatoarelor și obținerea dovezilor electronice în investigațiile penale.....	138
§ 10. Institutul Național pentru Standarde și tehnologie din cadrul Ministerului Comerțului al SUA, Ghid pentru gestionarea incidentelor de securitate a calculatoarelor.....	139

Partea a III-a

COORDONATELE ACTIVITĂȚII ORGANELOR LEGISLATIVE ȘI EXECUTIVE DIN ROMÂNIA PENTRU DEZVOLTAREA CONCEPTULUI DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A CRIMINALITĂȚII INFORMATICE	143
--	------------

Capitolul I

Prevenirea criminalității informatice	145
--	------------

Secțiunea I

<i>Considerații generale privind prevenirea criminalității.....</i>	<i>145</i>
---	------------

Secțiunea a II-a

<i>Măsurile specifice de prevenire a criminalității informatice.....</i>	<i>146</i>
--	------------

Capitolul II

Incrimnarea faptelor din sfera criminalității informatice	148
--	------------

Secțiunea I

<i>Considerații generale .....</i>	<i>148</i>
------------------------------------	------------

Secțiunea a II-a

<i>Analiza conținutului normelor de incriminare a faptelor la regimul datelor, programelor și sistemelor informatice .....</i>	<i>148</i>
--	------------

§ 1. Accesul ilegal la un sistem informatic.....	149
--	-----

§ 2. Interceptarea ilegală a unei transmisii de date informatice.....	152
---	-----

§ 3. Alterarea integrității datelor informatice	155
---	-----

§ 4. Perturbarea funcționării sistemelor informatice.....	158
---	-----

§ 5. Transferul neautorizat de date informatice.....	161
--	-----

§ 6. Operațiuni ilegale cu dispozitive sau programe informatice.....	164
--	-----

§ 7. Falsul informatic.....	168
§ 8. Frauda informatică	170

Capitolul III

Particularități ale percheziției informatice	174
§ 1. Considerații generale.....	174
§ 2. Reglementarea percheziției informatice.....	175
2.1. Percheziția informatică în reglementarea anterior în vigoare.....	175
2.2. Percheziția informatică în reglementarea în vigoare.....	175
§ 3. Încuviințarea percheziției informatice	176
3.1. Organele judiciare competente să dispună percheziția informatică.....	176
3.2. Persoanele care pot solicita încuviințarea percheziției informatice	176
3.3. Motive pentru a solicita încuviințarea percheziției informatice	177
3.4. Condiții pentru a solicita încuviințarea percheziției informatice	177
3.5. Elaborarea și înaintarea cererii de încuviințare a percheziției informatică.....	178
3.6. Soluționarea cererii de încuviințare a percheziției informatice.....	179
3.7. Emiterea mandatului de percheziție informatică	180
§ 4. Efectuarea percheziției informatice.....	181
4.1. Persoanele abilitate să efectueze percheziția informatică.....	181
4.2. Alte persoane în prezența cărora se efectuează percheziția informatică	182
4.3. Perioada în care poate fi efectuată percheziția informatică.....	182
4.4. Mijloace tehnice și proceduri folosite pentru efectuarea percheziției informatice	183
4.5. Activități prealabile efectuării percheziției informatice	183
4.6. Colectarea datelor informatice, cu ocazia percheziției informatice.....	184
4.7. Examinarea datelor informatice colectate, cu ocazia efectuării percheziției informatice	188
4.8. Întocmirea procesului-verbal de percheziție informatică	189
4.9. Asigurarea confidențialității datelor/informațiilor cunoscute cu ocazia percheziției informatice.....	190

Capitolul IV

Instituții cu atribuții în prevenirea și combaterea criminalității informatică și principalele realizări.....	191
--	------------

Secțiunea I

<i>Considerații generale .....</i>	<i>191</i>
------------------------------------	------------

Secțiunea a II-a

<i>Structura specializată în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție .....</i>	<i>191</i>
---	------------

§ 1. Structura Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism	191
§ 2. Structura Secției de combatere a infracțiunilor de terorism și a criminalității informatice	192
§ 3. Rolul Serviciului de combatere a criminalității informatice și atribuțiile procurorilor din cadrul acestuia	192
3.1. Rolul Serviciului de combatere a criminalității informatice.....	192
3.2. Atribuțiile procurorilor din cadrul Serviciului de combatere a criminalității informatice	193

Secțiunea a III-a

Structura specializată în cadrul Inspectoratului General al

Poliției Române 194

§ 1. Structura Direcției de Combatere a Criminalității Organizate.....	194
§ 2. Structura Serviciului de combatere a criminalității informatice și atribuțiile polițiștilor din cadrul acestuia.....	195
2.1. Structura Serviciului de combatere a criminalității informatice.....	195
2.2. Atribuțiile polițiștilor din cadrul Serviciului de combatere a criminalității informatice	195

Secțiunea a IV-a

Principalele realizări pe linia combaterii criminalității informatice..... 195

§ 1. Principalele rezultate obținute în anul 2013	196
1.1. Analiza generală a fenomenului.....	196
1.2. Principalele cauze instrumentate	197
§ 2. Principalele rezultate obținute în anul 2014	198
2.1. Analiza generală a fenomenului	198
2.2. Principalele cauze instrumentate	200
§ 3. Principalele rezultate obținute în anul 2015	202
3.1. Analiza generală a fenomenului	202
3.2. Principalele cauze instrumentate.....	203
§ 4. Principalele rezultate obținute în anul 2016	206
4.1. Analiza generală a fenomenului.....	206

Capitolul V

Cooperarea internațională pentru prevenirea și combaterea criminalității informatice	208
---	------------

Partea a IV-a

PUNCTE DE VEDERE CU PRIVIRE LA METODOLOGIA CERCETĂRII INFRACTIUNILOR DIN SFERA CRIMINALITĂȚII INFORMATICE.....	211
---	------------

Capitolul I

Conceptul investigare criminalistică digitală, status-ul și conținutul acestui proces	213
--	-----

Secțiunea I

<i>Conceptul investigare criminalistică digitală</i>	213
--	-----

Secțiunea a II-a

<i>Status-ul și conținutul procesului de investigare criminalistică digitală</i>	214
--	-----

Capitolul II

Considerații generale cu privire la metodologia cercetării infracțiunilor din sfera criminalității informatice	217
---	-----

Secțiunea I

<i>Clasic și nou în cercetarea infracțiunilor din sfera criminalității informatice</i>	217
--	-----

Secțiunea a II-a

<i>Principiile, scopul și definiția metodologiei de cercetare a infracțiunilor din sfera criminalității informatice</i>	218
---	-----

§ 1. Precizări terminologice cu privire la cercetarea penală a infracțiunilor din sfera criminalității informatice și investigarea criminalistică a locului faptei și a sistemelor informatice	218
--	-----

§ 2. Principiile cercetării infracțiunilor din sfera criminalității informatice și investigării criminalistice a locului faptei și a sistemelor informatice	219
---	-----

2.1. Principiile cercetării infracțiunilor din sfera criminalității informatice	219
---	-----

2.2. Principiile investigării criminalistice a locului faptei și a sistemelor informatice	219
---	-----

§ 3. Obiectivele cercetării infracțiunilor din sfera criminalității informatice	220
---	-----

3.1. Obiectivul cercetării penale a infracțiunilor din sfera criminalității informatice	220
---	-----

3.2. Obiectivul investigării criminalistice a locului faptei și a sistemelor informatice	221
--	-----

3.3. Obiectivele concrete ale cercetării infracțiunilor din sfera criminalității informatice	221
--	-----

§ 4. Definiția metodologiei cercetării infracțiunilor din sfera criminalității informatice	222
--	-----

Capitolul III

Formalizarea și standardizarea activității de cercetare a infracțiunilor din sfera criminalității informatice	223
--	-----

<i>Secțiunea I</i>	
<i>Considerații generale</i>	223
<i>Secțiunea a II-a</i>	
<i>Necesitatea standardizării activității de cercetare a infracțiunilor din sfera criminalității informatice, de acreditare a laboratoarelor criminalistice și de certificare a specialiștilor și a mijloacelor de investigare</i>	223
<i>Secțiunea a III-a</i>	
<i>Perspective actuale privind standardizarea activității de cercetare a infracțiunilor din sfera criminalității informatice și acreditarea laboratoarelor criminalistice</i>	224
§ 1. Situația la nivel internațional.....	224
1.1. În domeniul standardizării	224
1.2. În domeniul acreditării	225
1.3. În domeniul evaluării conformității	225
§ 2. Situația la nivel european	226
2.1. În domeniul standardizării	226
2.2. În domeniul autorizării.....	226
2.3. În domeniul evaluării conformității.....	226
§ 3. Situația în SUA	227
3.1. În domeniul standardizării	227
3.2. În domeniul acreditării	228
3.3. În domeniul evaluării conformității	228
§ 4. Situația în România	229
4.1. În domeniul standardizării	229
4.2. În domeniul acreditării.....	229

Capitolul IV

Procedura cercetării infracțiunilor din sfera criminalității informatice propusă	231
<i>Secțiunea I</i>	231
<i>Necesitatea modificării/completării procedurilor de cercetare a infracțiunilor din sfera criminalității informatice</i>	231
<i>Secțiunea a II-a</i>	232
<i>Etapele/fazele cercetării infracțiunilor din sfera criminalității informatice propuse</i>	232
§ 1. Activitățile premergătoare cercetării propriu-zise.....	232
§ 2. Cercetarea la fața locului	233
§ 3. Efectuarea perchezițiilor (informatice, domiciliară, altele).....	233
§ 4. Ascultarea persoanelor (suspecți, martori, persoane vătămate)	234

---

§ 5. Examinarea dovezilor.....	235
§ 6. Finalizarea cercetărilor.....	235
<i>Secțiunea a III-a</i>	
<i>Aspecte privind conținutul și forma de redactare a procedurii/</i> <i>procedurilor.....</i>	<i>237</i>
<i>Secțiunea a IV-a</i>	
<i>Particularitățile unor activități de cercetare a infracțiunilor din sfera</i> <i>criminalității informatice și de investigare criminalistică a locului</i> <i>faptei și a sistemelor informatice.....</i>	<i>238</i>
§ 1. Particularități ale pregătirii cercetării/investigației.....	238
§ 2. Particularități ale căutării/conservării dovezilor materiale/digitale.....	239
§ 3. Particularități privind informațiile care trebuie furnizate de/ obținute de la suspecti/inculpați, martori, persoane vătămate.....	241
3.1. Posibile întrebări cu caracter general.....	241
3.2. Posibile întrebări cu caracter particular.....	242
§ 4. Particularitățile dovezilor digitale.....	245
§ 5. Particularități ale colectării dovezilor digitale.....	246
§ 6. Particularități ale examinării dovezilor digitale.....	246
§ 7. Particularități ale documentării cercetării și întocmirii rapoartelor (de constatare tehnico-științifică/expertiză).....	247
§ 8. Particularități ale echipamentelor (hardware) și programelor (software) specializate folosite în investigarea criminalistică digitală.....	248
Scurte concluzii și propuneri.....	250
Bibliografie selectivă.....	255